

FÖRBUNDET SVERIGES DÖVBLINDA

VERKSAMHET OCH FÖRVALTNING 2022

8

WWW.FSDB.ORG

FÖRBUNDET
SVERIGES DÖVBLINDA

FSDB

org.nr: 802006-9780

Verksamhetsberättelse

2022

Styrelsen för den ideella föreningen
Förbundet Sveriges Dövblinda vill härmed avge
verksamhetsberättelse för år 2022

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
2. Ordförandemöte och dialogforum.....	6
2:1 Ordförandemöte	6
2:2 Dialogforum	8
3. Verksamhetsplan och utgångspunkter.....	8
4. Intressepolitik – rättighetsfrågor.....	9
4:1 LSS-insatser och andra liknande insatser	10
4:2 Teckenspråkstolk och dövblindtolk	10
4:3 Habilitering och rehabilitering.....	13
4:4 Arbetsmarknad	14
4:5 IKT (information, kommunikation och teknik)	15
4:6 Skola och utbildning	16
4:7 Kultur.....	17
4:8 Hälsa och sjukvård.....	17
4:9 Ledarhundsverksamheten.....	18
4:10 Färdtjänst.....	18
5. Medlemsaktiviteter, träffar och evenemang	18
5:1 Distansaktiviteter och distansföreläsningar	18
5:2 Dövblindas Dag	20
5:3 Kurser i friskvård och Hälsa.....	20
5:4 Föräldrautbildning.....	20
5:5 Nationell träff i Uppsala	21
5:6 Punktskriftsutbildning	21
6. Projekt	22
6:1 Projekt organisationsutveckling	22
6:2 Projekt påverkansarbete.....	23
7. Information	25
7:1 Sociala medier	26
7:2 Hemsidan	26
7:3 Kontakt med FSDB.....	26
7:4 Övrig information	27
8. Anslutna organisationer och sektioner	27
8.1 Dövblind Barn och Ungdom (DBU)	27
8.2 Föräldrarådet	27
8.3 Familjesektion	27
9. Regionala föreningar	28

10. Medlemmar och medlemsarbete	30
11. Samverkan och representation	30
11:1 Nkcdb	30
11:2 Dövblindrådet	31
11:3 Hörselorganisationernas ordförandemöten.....	31
11:4 SRF	31
11:5 Övrig representation	32
12. Internationellt arbete	33
12:1 WFDB	33
12:2 Dbl	33
12:3 EDbU	34
12:4 DBNSK	34
13. Internationellt utvecklingssamarbete	34
13:1 Nicaragua.....	34
13:2 Rwanda	35
13:3 Insamling Ukraina	35
13:4 Mama Magnus.....	35
14. Styrelsen	35
15. Personal och kansli	36
16. Ekonomi	37
17. Slutord och underskrifter.....	38
18. Förkortningar	40

1. Inledning

Förbundet Sveriges Dövblinda, FSDB, är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation av personer med dövblindhet i Sverige. Förbundet bildades den 13 september 1959.

Förbundet består av 12 regionala föreningar och 2 sektioner, föräldrarådet och familjesektionen. Dessutom är DBU, Dövblind Barn och Ungdom, från och med kongressen 2021 en ansluten organisation till förbundet. DBU blev en helt självständig ungdomsorganisation från och med den 1 januari 2021. Från detta datum lämnar även DBU en egen årsredovisning.

FSDB ska utifrån principen om alla människors lika värde arbeta för rätten till full delaktighet, jämlikhet, självständighet samt självbestämmande för personer med dövblindhet inom alla områden i samhället. Vi arbetar också för att bryta den isolering som kan följa på grund av dövblindhet samt att främja kontakter såväl mellan personer med dövblindhet som mellan personer med dövblindhet och personer utan dövblindhet.

De prioriterade frågorna under år 2022 har varit:

- LSS-insatser och andra liknande insatser
- Tolktjänst
- Habilitering och rehabilitering

Personer med dövblindhet är en liten men utsatt grupp i samhället. Dövblindhet finns i alla åldrar, antalet personer med dövblindhet ökar när människor blir allt äldre. För att alla som har dövblindhet ska kunna vara fullt delaktiga i vardagen och samhället krävs dövblindspecifika insatser såsom dövblindtolkning, hjälpmedel och andra stödformer. Det är också viktigt att personer med dövblindhet får rehabilitering för att kunna vara självständiga i sin vardag.

När FSDB:s förbundsstyrelse kommunicerar utåt så används begreppen:

- Personer med förvärvad dövblindhet
- Personer med medfödd dövblindhet
- Personer med åldersrelaterad dövblindhet

FSDB har ett viktigt arbete i att påverka och driva på utvecklingen inom dövblindområdet i Sverige och internationellt.

2. Ordförandemöte och dialogforum

2:1 Ordförandemöte

Tolktjänstutredningen, medlemsfrågor och ledarskapsutveckling stod i fokus på vårens ordförandemöte. Samarbetet mellan FSDB och Dövblind Barn och Ungdom var en annan viktig programpunkt.

Det var helgen den 20-22 maj som FSDB genomförde sitt ordförandemöte på Almåsa Havshotell i Västerhaninge. Till mötet var hela förbundsstyrelsen, två representanter från varje regional förening, sektion samt DBU inbjudna att delta.

I sitt inledningsanförande framförde Klas Nelfelt att ordförandemötet är ett mycket viktigt forum inom förbundet. I och med att kongressen nu genomförs vart tredje år har vikten av ordförandemötet ökat ytterligare.

En ny rutin är att årsredovisningshandlingarna för 2021 gicks igenom. Detta skedde under ledning av Synskadades Riksförbunds tidigare förbundsordförande Håkan Thomsson. Resultat- och balansräkningen behandlades och mötet rekommenderade kongressen 2024 att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för år 2021.

När det gäller medlemsfrågorna så inledde Emil Bejersten, som arbetar med medlemsregistret på kansliet, med att ge aktuell statistik. Sedan följde en diskussion.

Förbundet står inför stora utmaningar i framtiden. Det behöver finnas goda ambassadörer som kan fånga upp nya medlemmar samt marknadsföra organisationen. Det är samtidigt viktigt att förbundet satsar på medlemsvård och tar hand om de medlemmar som finns i förbundet idag. En central fråga är hur vi kan bygga broar så att olika medlemsgrupper lättare når varandra.

Det finns idag riktlinjer som beskriver medlemskapet inom förbundet, vilka antogs efter kongressen 2015. Dessa riktlinjer behöver ses över och uppdateras. Förbundsstyrelsen har tillsatt en arbetsgrupp som ska jobba med medlemsfrågorna fram till kongressen 2024. Arbetsgruppen berättade om den broschyr som var under utarbetande, där man satsar på fina bilder och en attraktiv layout.

En annan programpunkt inleddes av Berit Jildenhed som berättade om det projekt för organisationsutveckling som förbundet driver under en treårsperiod. De 12 regionala föreningarna som finns idag har mycket stora skillnader i resurser, som exempelvis antal medlemmar, aktiva

funktionärer, ekonomi och möjlighet att genomföra verksamhet. För att ge de regionala föreningarna och sektionerna stöd i sitt arbete startades ett treårigt projekt den 1 juli 2021. Peter Lundgren är visstidsanställd på 50% som projekthandläggare under samma tid som projektet pågår. Som en del i projektet höll Håkan Thomsson ett pass under ordförandemötet där han pratade om styrelsernas ansvar och vikten av ett gott ledarskap.

På söndagen kom Neven Milivojevic som är engagerad för att stärka FSDB:s påverkansarbete. Neven framhöll att framgång nås genom att långsiktigt bygga relationer. Det behövs kontinuerlig kontakt, förtroendefullt samarbete och förståelse. Arbetet behöver ständigt följas upp. Konsten är att skapa relationer för att sprida kunskap och förståelse för vår situation.

Just nu är det tolktjänstutredningen som står i fokus för påverkansarbetet. Den var ute på remiss, och svar skulle lämnas senast den 15 september 2022. Styrelsen har utsett Klas Nelfelt, Linda Eriksson och Neven Milivojevic att arbeta med remissvaret på tolktjänstutredningen. De har valt att särskilt fokusera på tre frågor: Tolk inom arbetslivet, nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor samt ledsagning som en del av dövblindtolkningen. Inom dessa tre områden har faktablad arbetats fram som kan användas vid diskussioner med politiker.

En livlig debatt uppstod om hur teckenspråkstolkning och dövblindtolkning fungerar idag och hur man vill få det att fungera i framtiden. Denna diskussion behövs, och de regionala föreningarna är viktiga som resurs i påverkansarbetet.

På programmet stod också en presentation från Dövblind Barn och Ungdom (DBU). När DBU har årsmöte försöker man varva mötesförhandlingar med fysiska aktiviteter. I år var man i Uppsala och hade då bland annat klättring, ridning på islandshästar och stolyoga som inslag på mötet. Det uttrycktes att DBU gärna kan samarbeta med föräldrarådet och familjesektionen. Det är också positivt om DBU informerar den regionala förening där DBU genomför någon endagsaktivitet. Det ska kännas naturligt att engagera sig i FSDB när man blir för gammal för DBU.

Under dagarna lämnade dessutom de regionala föreningarna korta lägesrapporter, liksom familjesektionen. Glädjande nog har alla regionala föreningar kommit igång med någon form av verksamhet efter pandemin. Det uttrycktes att det är viktigt att man i framtiden diskuterar hur man bättre kan samarbeta mellan de olika regionala föreningarna, något som bör tas upp på kommande ordförandemöten.

2:2 Dialogforum

Den 19 oktober genomfördes höstens möte, på distans, med det nya namnet "Dialogforum". Till mötet var regionernas ordförande, sektionerna och DBU kallade. Huvudfokus vid detta möte var att inhämta synpunkter utifrån styrelsens utkast till arbetsplan för år 2023 som utgår från den av kongressen fastställda verksamhetsplanen för 2022-2024.

Övriga frågor som togs upp var information om den stadgeöversyn som förbundet kommer starta upp 2023, synpunkter på framtagna broschyrer till nya medlemmar, arrangör av dövblindas dag 2023 och 2024 samt intressepolitiskt arbete som är aktuellt i förbundet.

3. Verksamhetsplan och utgångspunkter

FSDB:s verksamhetsplan för åren 2022 - 2024 klubbades på kongressen i maj 2021.

Verksamhetsplanen är uppdelad i tre delar: värdegrund, intressepolitik och organisation.

Värdegrund

FSDB arbetar för rätten till full delaktighet, jämlikhet, självständighet och självbestämmande för personer med dövblindhet på alla områden i samhället.

Intressepolitik

De prioriterade frågorna för kongressperioden:

- LSS-insatser och andra liknande insatser
- Tolktjänst
- Habilitering och rehabilitering

Organisation

FSDB arbetar med organisationsfrågor för att stärka och utveckla FSDB och för att göra medlemmarna mer delaktiga, jämlika, självständiga och självbestämmande inom FSDB.

År 2022 - 2024 prioriterar FSDB följande organisationsfrågor:

- Att arbeta med medlemsrekrytering, och för att FSDB ska bli mer attraktivt för blivande medlemmar.
- Att arbeta med medlemsvård, och för att FSDB ska bli mer attraktivt för nuvarande medlemmar.
- Att uppmuntra regionala föreningar och sektioner att samarbeta med varandra.
- Att fortsätta utveckla förbundets stöd till regionala föreningar och sektioner.
- Att fortsätta utveckla förbundets intressepolitiska arbete.
- Att utveckla FSDB:s digitala verksamhet.
- Att underlätta för medlemmar att vara delaktiga digitalt.
- Att styrelsen ser över möjligheterna att starta upp en insamlingsverksamhet.
- Att förbundet ska utveckla FSDB:s informationskanaler såsom tidningen Kontakt med FSDB, sociala medier och andra informationskanaler.

4. Intressepolitik – rättighetsfrågor

FSDB:s intressepolitiska arbete är en av de allra viktigaste grunderna i organisationens verksamhet. FSDB är en liten organisation med begränsade resurser. Därför har det varit viktigt att i detta arbete samverka med andra närstående organisationer. Vi har ofta fått besked om viktiga möten, utredningar och information, som berör personer med dövblindhet med kort varsel, och behövt hantera detta under tidspress.

Vårt nationella mål är att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med dövblindhet. Vårt arbete här syftar till, att bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas.

För att nå målet har arbetet fokuserat på tre områden:

- Att kartlägga befintliga brister i tillgängligheten.
- Att arbeta för individuellt stöd och individuella lösningar för olika personer med olika behov.
- Att förebygga och motverka diskriminering.

År 2022 öppnade samhället upp efter global pandemi med Coronaviruset. Dock fortsatte Covid-19 att påverka planeringen av arbetet med olika sakpolitiska frågor. Hösten 2022 började arbetet bli mer som det varit före pandemin. Pandemin har dock gett viktiga insikter

vad gäller digital tillgänglighet, krisberedskap och tillgänglighet av information både i text och på teckenspråk.

Efter den ryska invasionen av Ukraina har det visat sig att bland annat krisinformation fortfarande har brister. FSDB har under året haft regelbundna kontakter med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) och Myndigheten för delaktighet (MFD). Vi har fortsatt att kräva en uppföljning av hur pandemin påverkat personer med dövblindhet, och att det säkerställs att tillgänglig information når vår målgrupp i rätt format och i rätt tid.

FSDB har träffat flera tjänstemän och riksdagspolitiker från olika utskott som finns i departementen och träffat före detta socialminister och nuvarande socialminister samt socialtjänstminister. Nytt var att FSDB har träffat olika förbundsordförande för olika ungdomspartier för att på längre sikt sprida kunskap hos blivande beslutsfattare.

4:1 LSS-insatser och andra liknande insatser

FSDB:s mål är att alla personer med dövblindhet ska kunna leva ett gott och självständigt liv. För att uppnå målet krävs det att alla får sina grundläggande behov av stöd, service och omsorg tillgodosedda.

Det har varit flera olika utredningar och under året 2022 fanns det två olika utredningar som FSDB har bevakat. Den ena utredningen startade år 2021 och handlar om huvudmannaskap inom personlig assistans och utredningen avslutas under 2023. I den andra utredningen, som startade år 2022, har Socialstyrelsen fått i uppdrag att följa upp hantering av ansökningar och beviljad ledsagning inom LSS och SoL.

Under år 2022 har FSDB samverkat med Nkcdb, som har tagit fram underlag, och med SRF:s förbundsjurist, för att tydliggöra att personer med dövblindhet har rätt att ingå i personkretsen (personkrets 3 i LSS).

4:2 Teckenspråkstolk och dövblindtolk

Dövblindtolkning består av tre integrerade delmoment: tolkning av vad som sägs, syntolkning och ledsagning. För att en person med dövblindhet ska kunna uppnå full delaktighet är det viktigt att dövblindtolkningen håller god kvalitet.

FSDB har under året som gått arbetat hårt med tolktjänstfrågan, som blev högaktuell i samband med tolktjänstutredningens betänkande som kom den 15 mars.

Tolktjänstutredningens uppdrag var att ta fram en handlingsplan för en förstärkt tolktjänst. FSDB har lagt ner stor kraft på att lämna ett remissvar som uttrycker vårt ställningstagande.

FSDB var positiv till utredningens betänkande som har flera förslag som kan ändra tolktjänsten till det bättre och i rätt riktning.

FSDB som sammankallande, har tillsammans med SDR och HRF bildat en arbetsgrupp som ska samverka i en gemensam påverkansplan. Syftet är att stärka våra möjligheter att påverka regeringen och få till stånd en proposition för en förstärkt tolktjänst. Samtidigt påverkas oppositionspartierna att trycka på regeringen till att lägga fram en proposition. Tre förslag ur betänkandet prioriteras:

- Tolk i arbetslivet.
- Nationell granskning av hur tolktjänsten fungerar på regional nivå.
- Att tolktjänsten bör lyftas från HSL till en ny lag och förtydligande av vad dövblindtolkning är.

Uppvaktningar har genomförts av politiker på riksdagsnivå enligt följande:

8 juni Kristdemokraterna
Pia Steensland, Socialutskottet
Tove Fridman, politiskt sakkunnig

14 juni Centerpartiet
Sofia Nilsson, Socialutskottet
Lars Rottem Krangnes, politiskt sakkunnig
Sandra Bergendorff, politiskt sakkunnig

14 juni Socialdemokraterna
Mikael Dahlqvist, Socialutskottet
Marianne Fundahn, Arbetsmarknadsutskottet
Daniel Kreivi, politiskt sakkunnig

21 juni Moderaterna
Ulrika Heindorff, Socialutskottet
Ulrika Jörgensen, Arbetsmarknadsutskottet

7 dec Moderaterna
Johan Hultberg, Socialutskottet
Saila Quicklund, Arbetsmarknadsutskottet
Stefan Ek, politiskt sakkunnig

7 dec Liberalerna
Malin Danielsson, Socialutskottet
Camilla Mårtensen, Arbetsmarknadsutskottet

7 dec Kristdemokraterna
Magnus Jacobsson, Arbetsmarknadsutskottet

7 dec Sverigedemokraterna
Carina Ståhl Herrstedt, Socialutskottet
Magnus Persson, ordf Arbetsmarknadsutskottet

Vi har också fått en artikel publicerad i Altinget som belyser våra ståndpunkter.

Utbildning till teckenspråkstolk/dövblindtolk
Myndigheten för yrkeshögskolan, MYH, tar emot ansökningar och fördelar anslag om att anordna teckenspråkstolkutbildning från folkhögskolorna. De tre folkhögskolor som nu har utbildningar till teckenspråkstolk/dövblindtolk är Västanviks folkhögskola, som ligger utanför Leksand, Fellingsbro Folkhögskola, som har en filial i Örebro, och Södertörns folkhögskola i Stockholm. Södertörns folkhögskola kommer dock att upphöra med teckenspråkstolkutbildning på grund av få sökande. MYH genomför årligen ett samråd med FSDB, HRF och SDR.

Stockholms universitet bedriver sedan 2013 en utbildning för teckenspråkstolkar: Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning. De planerar att inrätta en fyraårig yrkesexamen för teckenspråkstolkar och dövblindtolkar. Tidigare fick inte studenterna på kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning lära sig om dövblindtolkning. Men det är ändrat och idag ingår dövblindtolkning i utbildningen.

Vi ser med stor oro att tolkutbildningen inte är attraktiv idag, och det finns risk att vi får sämre och färre utbildade dövblindtolkar i framtiden. Detta har FSDB påtalat i olika sammanhang.

Rikstolk tjänsten, RTT

Sedan 1993 finns RTT som en fristående stiftelse med ett årligt statligt anslag från Socialstyrelsen. Förtroendevalda på riksnivå inom FSDB, HRF, SDR, DHB och ungdomsorganisationerna får använda RTT. RTT är en förutsättning för att förtroendevalda i FSDB ska kunna bedriva intressepolitiskt arbete på nationell nivå. Regionernas tolktjänst täcker inte dessa kostnader för hörselskadade, döva och personer med dövblindhet.

SDR sköter ekonomi och administration på uppdrag av RTT. Birgitta Martinell var kontaktperson till sista oktober och därefter tog Therese Rollvén över uppdraget. Klas Nelfelt har under året varit ordförande i stiftelsen RTT.

4:3 Habilitering och rehabilitering

FSDB:s mål är att alla personer med dövblindhet ska få tillgång till en god och likvärdig habilitering och rehabilitering. Idag finns det stora skillnader mellan regionerna. Det är av stor vikt att förebyggande rehabilitering och att konkreta insatser sätts in i rätt tid för att personer med dövblindhet ska kunna leva ett så gott liv som möjligt. Regionerna måste prioritera vilken insats som ska sättas in först, då målgruppen ofta är i behov av flera insatser. Viktigast är att förebygga psykisk ohälsa, rätt till arbete och inkludering i den digitala världen.

Dövblindteam

Det finns olika team i alla regioner och de har olika namn, t.ex. syn- och hörselrehabilitering eller dövblindteam. I detta dokument väljer vi att kalla alla för dövblindteam. Dövblindteam kan se ut på olika sätt. Det kan vara en egen enhet inom rehabiliteringen, och andra regioner kan ha ett team med personal från synenhet och hörselenhet som samverkar. Kvalitén varierar mycket på grund av olika resurser och kompetens bland de olika teamen.

Under året har FSDB haft möte med nästan samtliga dövblindteam. Syftet har varit att FSDB ska få bättre överblick hur det fungerar i olika regioner. Syftet har också varit att FSDB ska bli bättre på påverkansarbete inom habilitering och rehabilitering. Det handlar också om hur FSDB ska kunna stötta regionala föreningar med arbetet på regional nivå. En av de viktigaste frågorna som FSDB lyft är digitalt utanförskap och en god digital rehabilitering för personer med dövblindhet.

Forskning

En viktig del av vårt arbete är att samla in och överblicka den forskning som finns om dövblindfrågor, för att visa på de olika behov och möjligheter som finns för personer med dövblindhet. Nkcdb:s forskningsöversikt innehåller för närvarande över 4.100 vetenskapliga artiklar. De flesta är en sammanfattning av vad forskningen har gett för resultat, och ger en god grund för FSDB:s arbete. Översikten finns på nkcdb.se

FSDB är också med i en referensgrupp i forskningsprojektet "Personer med dövblindhet – Hälsa och insatser under Covid -19 pandemin".

Grundkurs om dövblindhet

FSDB har i olika former bidragit med kompetens till de nationella grundkurser om dövblindhet som Nkcdb med jämna mellanrum anordnar för professionella inom regioner, Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Kurserna ger deltagarna en grundläggande information om dövblindhet ur olika perspektiv. I utbildningen deltar personer med dövblindhet som resurser vid olika föreläsningar.

Aktiveringskurser

Några folkhögskolor, speciellt Mullsjö folkhögskola, anordnar kurser med fokus på habilitering/rehabilitering för personer med dövblindhet. Genom Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kan folkhögskolorna få bidrag till kurserna. Flera regioner tycker att detta är ett bra komplement till deras egen rehabilitering.

4:4 Arbetsmarknad

FSDB:s mål är att alla personer med dövblindhet i arbetsför ålder ska ha en sysselsättning för att kunna vara delaktiga i samhället. Detta innefattar bland annat en fungerande färdtjänst, tolk i arbetslivet och andra stödinsatser.

Att komma ut på arbetsmarknaden, söka och behålla ett arbete, är en utmaning som har blivit svårare genom åren. Flera arbetsgivare är tveksamma till att anställa personer med dövblindhet, och ser tyvärr fler problem än lösningar.

Det finns flera stödinsatser från bland annat Arbetsförmedlingen att få, exempelvis arbetshjälpmedel, olika former för lönestöd och stöd till personligt arbetsbiträde. Tyvärr brister kunskapen hos arbetsgivare men också hos lokala arbetsförmedlingar runt om i landet om att dessa insatser finns.

FSDB fortsätter att påpeka att information om stödinsatserna behöver ges regelbundet på grund av hög personalomsättning och högt tempo på informationsflödet i samhället i övrigt.

Arbetsförmedlingen, AF

AF har två olika träffar. Den ena är arbetslivsinriktat informationsforum, som riktar sig till funktionshindersorganisationer. Den andra är dialogforum med enheten syn-, hörsel och dövenheten inom Arbetsförmedlingen. FSDB deltar på båda.

Möte med Lars Lööv

Den 2 november träffade FSDB Arbetsförmedlingens överdirektör för att diskutera personer med dövblindhets specifika synpunkter.

4:5 IKT (information, kommunikation och teknik)

Utgångspunkten i Sveriges IKT-politik är att alla oavsett funktionsförmåga ska kunna ta del av den digitala infrastrukturen. Personer med dövblindhet kan genom ett tillgängligt informationssamhälle få ökad självständighet och bättre livskvalitet.

Trots att webbtillgänglighetsdirektivet trädde i kraft 2018, har inte den offentliga sektorn, exempelvis 1177.se, blivit fullt tillgängligt. Tillgänglighetsdirektivet ska tillämpas fullt ut från år 2025. Det innebär att alla nya produkter och tjänster som finns inom konsumentmarknaden ska vara tillgängliga på ett enhetligt och ändamålsenligt sätt, så att vem som helst ska kunna använda dem och förstå deras innehåll. Dock ser FSDB att problemen inte försvinner med de nya direktiven. Nästa steg är att lära sig använda produkten, och då krävs god tillgänglighet, kunnig personal och gott om avsatt tid för utbildning och support för målgruppen.

Det skiljer sig kraftigt mellan regionerna kring hur personer med dövblindhet får tillgång till utbildning och support. För att kunna bryta ofrivillig isolering, och kunna delta i samhället på lika villkor som andra, behöver personer med dövblindhet få tillgång till informations- och kommunikationsteknik och tillräcklig handhavandebildning.

Helt avgörande för individen är att få rätt utbildning och kontinuerlig support för att kunna använda sig av digitala lösningar som kan underlätta för oss med dövblindhet. Ofta är det inte tekniken som fallerar utan brister i handhavandebildning och support som skapar begränsningar.

Samverkan med Nkcdb inom IKT

Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor, Nkcdb, har en resursgrupp för teknik och hjälpmedel. Nkcdb:s uppdrag är att ge råd, stöd och support till regioner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner och andra aktörer som provar ut och förskriver IKT-hjälpmedel till personer med dövblindhet. Gruppen har kompetens när det gäller såväl barn som vuxna och hjälpmedel som används i skolan, hemmet och på arbetsplatsen. De har också kunskap om konsumentteknik, det vill säga smarta telefoner och surfplattor. Expertgruppen utgör en viktig funktion för regionernas dövblindteam.

Gruppen leds av Karin Jönsson, och genom regelbundna möten har FSDB en mycket nära samverkan kring detta.

Post- och telestyrelsen, PTS

PTS har ansvar för att kommunikationslösningar inom den digitala världen ska utvecklas och vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Inom PTS finns Enheten för digital delaktighet som FSDB har nära dialog med kring olika projekt och tjänster.

Texttelefoni

PTS upphandlar och kravställer Texttelefoni.se. Detta är en tjänst som förmedlar samtal mellan en vanlig telefon och en texttelefon eller en app eller webben. Tjänsten är kostnadsfri och har öppet alla dagar dygnet runt. Under 2022 beslutades det att upphöra med den analoga telefonin inom denna tjänst. Företaget Samres sköter tjänstens drift och företaget nWise är teknikleverantör.

Bildtelefoni

Bildtelefoni.net är en samhällstjänst med förmedling och distanstolkning av samtal via teckenspråkstolk. De som är teckenspråkiga kan ringa till tjänsten via bildtelefon, app eller förmedlingens webbsida. De som vill ringa till en bildtelefon från en taltelefon kan också använda tjänsten. Det är företaget Evantia Oy som sköter tjänsten, och företaget nWise står för tekniken.

FSDB deltar också i ett nationellt brukarråd för tjänsterna texttelefoni och bildtelefoni.

4:6 Skola och utbildning

FSDB:s mål är att alla barn, ungdomar och vuxna med dövblindhet ska ha tillgång till kvalitativ utbildning och möjlighet till utveckling.

Specialskolan

Skolan är till för elever som är döva, har en hörselnedsättning, dövblindhet, språkstörning eller synnedsättning och inte klarar av att gå i den kommunala grundskolan. Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM är huvudman för de specialskolor som finns runt om i landet.

Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM
SPSM har också ett resurscenter Dövblindhet. Skolor kan kontakta SPSM som kan se till att elever med dövblindhet får rätt till stöd och delaktighet och en tillgänglig lärmiljö. FSDB träffar dem via Dövblindrådet 3 till 4 gånger om året.

4:7 Kultur

Enligt de politiska mål som finns uppsatta för kulturen i Sverige, ska alla ha möjlighet att delta i kultur och idrottsliv samt ha tillgång till mångfald av medier. Det finns mycket kvar att göra inom detta område, innan alla personer med dövblindhet kan ta del av kultur på lika villkor som andra samhällsmedborgare.

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM
MTM, ligger under kulturdepartementet och deras uppdrag är att vara ett nationellt kunskapscentrum för mediatillgänglighet. MTM arbetar för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån individens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning. De tillhandahåller bland annat punktskriftsböcker och prenumerationservice för de som vill låna böcker, prenumerera på tidskrifter och beställa artiklar på punktskrift. I deras uppdrag ingår också att främja teckenspråkig litteratur. Men tyvärr har de inget specifikt uppdrag när det gäller teckenspråk till yngre barn och deras föräldrar.

FSDB deltar på brukarråd hos MTM, dessa sker 3 gånger per år.

Möte med kulturrådet

Under året har vi deltagit i möte med kulturrådet där tillgängligheten till anpassade TV-program med syntolkning och teckenspråk har diskuterats.

Besök på SVT

FSDB har den 20 september besökt SVT med en delegation för att belysa vikten av en mer tillgänglig TV för personer med dövblindhet samt skildring av personer med dövblindhet i SVT:s programutbud samt i nyhetsbevakningen.

4:8 Hälsa och sjukvård

Personer med dövblindhet har oftast en betydligt sämre hälsa än andra medborgare. Det visar flera undersökningar. Här är det viktigt att vi alltid har tillgång till en tillgänglig sjukvård där man alltid får fram kvalificerade dövblindtolkar vid besök, behandlingar och sjukhusvistelser.

4:9 Ledarhundsverksamheten

Under året har vi besvarat remissen om huvudmannskapet för den framtida ledarhundsverksamheten. Vi förordar att SRF behåller huvudmannskapet.

4:10 Färdtjänst

Under året har vi i samarbete med SRF och US arbetat för ett förtydligande av färdtjänstlagen så att synskadade och personer med dövblindhet tydligare ska ingå bland dem som enligt lagen ska beviljas färdtjänst.

Vi var med i namninsamling för en förändrad färdtjänstlag, vilken överlämnades under en färdtjänstmanifestation på Mynttorget i Stockholm den 31 mars där vi medverkade aktivt. Bland annat höll vår ordförande Klas Nelfelt tal.

Som resultat av detta arbete har vi påverkat dåvarande regering att beställa en utredning via Trafikanalys som kommer att presentera sitt arbete under våren 2023. Vi deltog vid ett seminarium om lagförändringar som ordnades av Trafikanalys den 24 november.

5. Medlemsaktiviteter, träffar och evenemang

5:1 Distansaktiviteter och distansföreläsningar

Under hela 2022 har FSDB erbjudit sina medlemmar aktiviteter i form av föreläsningar via videoplattformen Zoom. Distansaktiviteter är ett viktigt komplement i föreningens arbete med medlemsaktiviteter och ett led i att bryta den isolering som många personer med dövblindhet erfar.

Distansaktiviteter ger medlemmarna möjlighet att få kontakt med varandra och umgås. På föreläsningarna har det varit med 10 till 50 personer vid de olika tillfällena:

- 20 januari, Myndigheten för delaktighet (MFD) med Brita Törnell och Emmanuel Galaup. Här fick deltagarna information om MFD och vilken roll myndigheten har inom funktionshinderområdet samt en kort presentation av strategin för funktionshinderspolitiken.
- 26 januari, Lagarna LSS och SoL med Synskadades Riksförbunds förbundsjurist Anna Quarnström. Arrangör FSDB Stockholm Gotland.
- 3 februari, Tillgänglighet till teknik och digitala tjänster med Nkcdb - Karin Jönsson och Thomas Ragnarsson.
- 17 februari, Maria Midbøe, specialistpsykolog och leg. psykoterapeut på dövpsykiatriprogrammet informerar om psykisk hälsa och psykisk ohälsa.

- 3 mars, Konsumtion – hur påverkar det klimatet? med Malin Johansson Kvitvaer. Hur påverkar vår konsumtion klimatet och vår värld? Går det att konsumera mer hållbart och klimatsmart, och hur?
- 12 mars, Japansk lördag med Katsura Fukada. Katsura bor i Japan och hon berättade om att Japan har sitt eget system "tolkguide för dövblinda" som en tjänst för att stödja deras liv, kommunikation och kultur i dövblindsamhället.
- 17 mars, Om rasism och antirasism med Romel Belcher. Här gavs deltagarna en möjlighet att bli mer medvetna om rasism, antirasism och deras plats i kampen för rättvisa som allierade. FSDB och DBU anordnade föreläsningen tillsammans.
- 31 mars, Introduktion till champagne med Adam Kron. En lärorik föreläsning innehållande champagnens spännande historia, druvsorter, klimat, blandningen av vinet, jäsningsprocesserna, lagringen - ja allt som bidrar till att ge champagnen dess rika karaktär.
- 7 april, En god påskmåltid med Fredrik Lundgren. Här fick vi vara med när kocken Fredrik, som har en egen dövblindhet och är utbildad kock, lagar en god påskmåltid.
- 21 april, Bestiga Kebnekaise som dövblind med Helen Norsten och Linda Stål. Här fick vi del av två personer med dövblindhets berättelse om när de besteg toppen på Kebnekaise.
- 5 maj, Minoritetsstress med Dövmottagningen Region Skåne, Pernilla Gynnerstedt och Nadia Saleh från Dövmottagning vuxna. Det nya begreppet minoritetstress, som dykt upp inom gruppen personer med dövblindhet, belystes.
- 14 maj, Teckenspråkets dag med ett gediget program med flera medverkande. Programpunkterna var inspelningsvisning Historien bakom Teckenspråket, med Joakim Hagelin Adeby, varför är det viktigt med taktilt teckenspråk med Teresia Lindberg, och till slut berättade medlemmar, Karolina Antbring, Constantinus Lindfors, Bittan Lidbom och Christina Lindblad.
- 19 maj, Min Sexualitet - Min Rätt med Funktionsrätt Sverige. Här presenterades det unika samarbetsprojektet som är finansierat av Allmänna Arvsfonden, och drivs tillsammans med RFSU för att öka tillgången på information om sexuell hälsa och rättigheter för personer med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom.
- 2 juni, Styling med Tanja Honkanen. Här fick vi tips på kläder och om mode och trender som just nu gäller.
- 8 september, Vad vet du om HBTQ? med Malin Johansson Kvitvaer. HBTQ är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och intersexpersoner. Vi fick kunskaper och möjlighet att ställa frågor inom detta område.

- 22 september, Informationskväll om hemberedskap med Christina Grönborg och Agneta Hummerhielm. Här gavs information om hemberedskap i hushåll vid kriser.
- 4 oktober, Familjejuridik med Louise Perleroth från Familjens Jurist. Vi delgavs kunskaper och möjlighet att ställa frågor inom området arv, testamente och framtidsfullmakter.
- 9 och 23 november, kurs om hemberedskap med instruktörerna Christina Grönborg och Agneta Hummerhielm. Kursen syftade till att ge deltagarna en stärkt förmåga att själv hantera konsekvenserna av en kris och tillgodose grundläggande behov som mat, vatten, värme och information utifrån ett dövblindperspektiv.
- 8 december, Att främja psykisk hälsa och hitta strategier för återhämtning vid dövblindhet, med Sofia Hansdotter, Nkcdb. En av de vanligaste psykiska konsekvenserna av dövblindhet är utmattning. Det ställs höga krav på en person med dövblindhet bara genom att hen lever sitt liv och det är vanligt med en hög långvarig anspänning. Extra viktigt är det då att utveckla strategier som förebygger utmattning på grund av långvarig anspänning genom effektiv återhämtning.

5:2 Dövblindas Dag

Varje år brukar de regionala föreningarna turas om att anordna Dövblindas Dag. FSDB Öst genomförde dövblindas dag digitalt den 27 juni. Den firades i vår fantastiska förebild Helen Kellers anda på hennes födelsedag. Författaren Bo Rehnberg föreläste och berättade utifrån det han skrivit om hennes liv.

5:3 Kurser i friskvård och Hälsa

Under året har två kurser i friskvård och hälsa genomförts på Bosöns folkhögskola:

- 25-27 augusti, Friskvårdshelg på Bosön för åldern 25 till 40 år.
- 25-27 november, Friskvårdshelg på Bosön för åldern 40 +.

Kurserna innehöll ett gediget program inom friskvård och hälsoområdet, allt från träning till föreläsningar. Hela personens mående stod i fokus. Kurserna leddes av Jonas Treffenberg som är licenserad/diplomerad hälsocoach, personlig tränare, kostrådgivare och massör.

5:4 Föräldrautbildning

Den 16 till 18 september ordnades en helgkurs riktade till föräldrar som har barn och ungdomar med dövblindhet. På programmet stod erfarenhetsutbyte och grupparbeten samt information från FSDB och vår ungdomsorganisation. Förutom detta deltog Thomas Ragnarsson från Specialpedagogiska skolmyndigheten, som föreläste och diskuterade om

tekniska hjälpmedel och nyheter: Vad är skolans ansvar och vad är regionens ansvar?

Vidare gavs en inspirerande föreläsning av Teresia Lindberg. Hon berättade om sin väg från skola till arbete och reflekterade över sin uppväxt med dövblindhet.

Dessutom informerades om Nkcdb:s stora barnprojekt. Caroline Lindström och Moa Wahlqvist från Nkcdb medverkade och berättade.

5:5 Nationell träff i Uppsala

Den 14 till 16 oktober genomfördes årets stora medlemsträff på Elite Hotel Academia i Uppsala. Som vanligt tillbringades ett par härliga dagar med fokus på gemenskap mellan oss medlemmar.

På programmet stod föredrag och information om Nkcdb:s verksamhet och arbete med Helene Engh. Vidare fick vi besök av psykologen och forskaren Mattias Ehn som berättade om det projekt han ansvarar för och som handlar om personer med dövblindhet - Hälsa och insatser under pandemin.

Dessutom firade vi vita käppens dag den 15 oktober. Vi lyfte fram käppen med rödvita markeringar med "egna berättelser" av vad käppen betyder för våra medlemmar. En härlig rapp genomfördes också av vår medlem Yvonne Wahlström.

Medlemmarna kunde välja att delta på aktiviteter som stadsvandring med teckenspråkiga guider, bowling, bingo och tid i hotellets relaxavdelning. Dessutom kunde man besöka Forumtorget där Synskadades Riksförbunds distrikt hade sitt vita käppen-firande.

5:6 Punktskriftsutbildning

Under hösten har det genomförts två punktskriftsutbildningar. Den 20-24 oktober samt den 1-4 december. Meningen var att erbjuda samma personer en kurs vid två tillfällen. På grund av sen sjukdom hos ena punktskriftsläraren fick tyvärr den ena gruppen bara ett utbildningstillfälle. På utbildningen användes studiecirkelmaterialet "Lära sig punktskrift" och "Träna punktskrift".

Den 20-24 oktober deltog fyra personer med dövblindhet på punktutbildningen som ägde rum på Almåsa Havshotell. Lärare var Håkan Thomsson. Utbildningen avslutades med ett studiebesök på hjälpmedelsföretaget Insyn Scandinavia AB för att se vilka tekniska lösningar som finns inom punktskriften.

Den 1-4 december deltog sex personer med dövblindhet på punktutbildningen som även denna gång ägde rum på Almåsa Havshotell. Lärare var Linda Eriksson och Håkan Thomsson.

Utbildningarna var individuellt anpassade med gemensamma inslag som introduktion i punktskriftens uppbyggnad, punktskriftens historia, punktskriften i min vardag, information om Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) samt anpassade spel. Dessutom fanns det inslag av friskvård och hälsa med Emil Bejersten.

6. Projekt

Under året har föreningen beviljats 498.000 kronor från Postkodstiftelsen för projektet "En starkare röst". Projektet genomfördes 1 februari till 30 december 2022 och omfattade i huvudsak tre områden:

1. Möten med regionernas dövblindteam som idag står för rehabilitering och habilitering av personer med dövblindhet.
2. Utveckling av de 12 regionala föreningarna samt förbundet genom styrelseutveckling.
3. Kompetensutveckling och verktyg för påverkansarbete för förtroendevalda inom FSDB.

Projektet har avseende punkterna 2 och 3 väsentligt förstärkt vår verksamhet inom organisationsutveckling och påverkansarbete, och möjliggjort anlitan av externa personer, vilket redovisas på annan plats i denna verksamhetsberättelse.

När det gäller möten med regionernas dövblindteam så har vi under hösten haft möten med 18 av 21 regioner. Vid mötena har följande agenda belysts: Regionernas organisation av stöd till personer med dövblindhet, diskussion om det digitala utanförskapet och vikten av en bra rehabilitering, förbundets och regionala föreningars arbete samt diskussion kring vilka utmaningar som regionerna upplever i sitt arbete och former för dialogen mellan FSDB och regionen. Mötena genomfördes av vår förbundsordförande, och på många möten deltog även regionala företrädare. Mötena skedde på distans förutom i Region Skåne, Region Västra Götaland och Region Stockholm.

6:1 Projekt organisationsutveckling

Förbundet driver ett treårigt projekt under perioden 1 juli 2021 till 30 juni 2024. Under projektiden arbetar Peter Lundgren 50% som verksamhetsutvecklare. En referensgrupp är tillsatt bestående av Berit

Jildenhed, Klas Nelfelt och Jan Nyström samt Gunilla Thomsson från kansliet.

Styrelsen har beslutat om följande syfte och mål med projektet:

- Att de 12 regionala föreningarna stärks så att de överlever och blir starka och bärkraftiga i framtiden.
- Att se över arbetsformerna för sektionerna inom FSDB.

Under 2022 har sju distansföreläsningar genomförts där föreningen tagit fram kursmaterial med konkreta tips på områdena som förtroendevalda regionalt kan använda. Föreläsare vid dessa träffar har varit Håkan Thomsson.

Följande föreläsningar har hållits:

- 7 februari, Att genomföra ett årsmöte.
- 7 mars, Stadgar i en förening samt mötesteknik.
- 4 april, Konstituering, en viktig start på styrelsearbetet.
- 5 september, Upprätta en verksamhetsplan och budget.
- 3 oktober, Upprätta ett årshjul.
- 7 november, Ekonomi, hur involveras alla i styrelsen?
- 5 december, Valberedningens arbete.

Förutom distansföreläsningarna ordnades ett pass under ordförandemötet i maj om ledarskapsutveckling och teamarbete samt styrelsens roll.

Under 2022 har träffar eller styrelseutvecklingsinsatser ägt rum för hela eller delar av styrelsen i FSDB Jönköping (14 september), FSDB Öst (24 september), FSDB Uppsala-Gävleborg och FSDB Dalarna (1-2 oktober), FSDB Nord (7 oktober), FSDB Väst (29 oktober), FSDB Mälardalen (30 oktober), FSDB Skåne (23 november) samt FSDB Örebro-Värmland (9 december).

Förbundet har erbjudit extra stöd och hjälp till tre av de regionala föreningarna under 2022 vilka är FSDB Dalarna, FSDB Mälardalen samt FSDB Västerbotten.

6:2 Projekt påverkansarbete

För att öka det intressepolitiska arbetet i hela organisationen efter den omorganisation som genomförts har ett projekt startats upp som pågått under perioden 1 oktober 2021 till 31 december 2022. För detta arbete har styrelsen engagerat Neven Milivojevic som via hans företag Neven Management jobbar med projektet tillsammans med styrelsen.

När det gäller nationella påverkansaktiviteter inför valet 2022 så genomfördes en valstugeundersökning. Den var ett led i att stärka personer med dövblindhets röst. Det var en enkätundersökning som genomfördes av medlemmar runt om i landet. Ett viktigt syfte var att synas och skapa samtal med förtroendevalda politiker i valstugor. Ett annat var att testa deras kunskaper kring dövblindfrågor. Det ställdes tre enkla frågor och i resultatet framgår att kunskaperna om personer med dövblindhet bland slumpvist utvalda förtroendevalda i valstugorna inte är så stor. Detta visar på fortsatta behov av att synas, höras och att skapa relationer och kunskap med beslutsfattare lokalt och regionalt. Det var 46 politiker som svarade på frågorna på 8 olika orter i landet och de representerade totalt 13 olika partier.

På första frågan om hur många personer med dövblindhet som finns i Sverige under 65 år, så var det endast 8 av 46 som svarade rätt – ca 2.000 personer.

På den andra frågan kring vilka delmoment som ingår i dövblindtolkning så svarade många rätt, men hela 27 personer trodde att det även ingår att anteckna på punktskrift, 10 personer trodde att det ingick att samordna kommunala insatser och 3 personer trodde att det innebar att hjälpa till med personlig hygien.

På den tredje frågan om vem som ansvarar för att erbjuda taktill tolkning så svarade runt hälften korrekt, det vill säga 25 personer, att det är regionerna. Däremot trodde 19 personer (ca 40 %) att det var ett kommunalt ansvar.

Möten med fem politiska ungdomsförbunds ordförande har genomförts. Här togs tolkfrågan, LSS samt habilitering/rehabilitering upp. Mötena genomfördes enligt följande:

- 16/2 – Reka Toknai, CUF
- 23/3 – Ava Rudberg, Ung V
- 13/4 – Lisa Nåbo, SSU
- 4/7 – Nike Örbrink, KDU
- 7/7 – Matilda Ekeblad, MUF

Under politikerveckan i Almedalen närvarade förbundsordförande Klas Nelfelt och Neven Milivojevic. Här hölls flera möten (oftast på ca 45-60 minuter), varav några var:

- Elsemarie Bjellqvist (S), riksdagsledamot
- Maria Malmer Stenergard (M), riksdagsledamot, ordförande i socialförsäkringsutskottet
- Martina Johansson (C), riksdagsledamot

- Sofia Taavitsainen, ansvarig för samhällskontakter, Sveriges Radio
- Chanett Edlund, chef för styrning och stöd (inklusive tillsynsansvarig) och Linn Kempe, chefsjurist, DIGG (Myndigheten för digital förvaltning)
- Frida Karlander med flera från Riksorganisationen Unga med Synnedsättning

Klas blev intervjuad av SVT Nyhetstecken.

Regionala påverkansaktiviteter och utbildningsinsatser har erbjudits de regionala föreningarna. Under 2022 har följande utbildningar/påverkansträffar genomförts:

18 januari – uppvaktning ordföranden i socialnämnden Krister Mc Carthy med flera, i FSDB Mitt

17 februari – utbildning FSDB Stockholm-Gotland

23 februari – uppvaktning regionråd Janette Olsson, FSDB Väst

1 mars – uppvaktning regionråd Lars Rådén, FSDB Stockholm och Gotland

15 mars – uppvaktning kommunalråd Lars Thunberg, FSDB Skåne

16 mars – uppvaktning kommunalråd Mona Forsberg, FSDB Jönköping

18 mars – uppvaktning regionråd Linda Frohm, FSDB Nord

7 april – uppvaktning regionråd Magnus Svensson, FSDB Uppsala och Gävleborgs län

19 april – uppvaktning ordförande i socialnämnden Sven-Gösta Pettersson, FSDB Nord.

20 april – utbildning FSDB Öst

20 april – uppvaktning regionråd Roland Gustbee, FSDB Öst

27 april – utbildning/medlemsmöte FSDB Dalarna

30 maj – utbildning/medlemsmöte FSDB Mälardalen

15 juni – medlemsmöte FSDB Västerbotten

16 juni – uppvaktning regionråd Anna-Lena Danielsson med flera, FSDB Västerbotten

31 augusti – uppvaktning av kommunens oppositionsråd Elisabeth Unell med flera, FSDB Mälardalen

5 november – utbildning FSDB Örebro-Värmland och DBU

7. Information

FSDB strävar efter att vara först och ledande med information om vår verksamhet. Förbundet sprider information som kan vara viktig för organisationen och inom dövblindområdet.

7:1 Sociala medier

FSDB använder Facebook som en viktig kanal för att snabbt nå ut med information och aktuella nyheter både från FSDB som organisation och från resten av dövblindvärlden. Vår medverkan på Facebook är också ett sätt för oss att synas och skapa dialog med personer med dövblindhet och andra som är intresserade av våra frågor. Adressen till sidan är: www.facebook.com/forbundetsverigesdovblinda

På Facebook har också FSDB ett slutet medlemsforum. Alla röstberättigade och stödjande medlemmar är välkomna att delta. I medlemsforumet diskuteras organisationsfrågor och andra aktuella ämnen. Forumet kan man hitta genom att söka "FSDB Medlemsforum".

FSDB har också ett instagramkonto under namnet @forbundetsverigesdovblinda

De sociala medierna är viktiga i arbetet för att nå nya medlemmar.

7:2 Hemsidan

På FSDB:s hemsida www.fsdb.org publiceras löpande nyheter och annat aktuellt. Här kan man också finna kontaktuppgifter till de regionala föreningarna, sektionerna och Dövblind Barn och Ungdom.

7:3 Kontakt med FSDB

Medlemstidningen Kontakt med FSDB utkom under 2022 med 5 nummer. Tidningen finns på svartskrift med stor stil, punktskrift och på Daisy med tydlig inläsning. Tidningen distribueras även via e-post i olika format. Tidningen sänds ut till alla medlemmar. Ansvarig utgivare är Klas Nelfelt. Förbundet köper redaktionstjänst via Pernilla Nagys enskilda firma.

I Kontakt med FSDB finns information från styrelsen, inbjudningar till aktiviteter, intressepolitik och aktuella händelser, annonser och rapporter från aktiviteter. En längre intervju med en person som på olika sätt är en positiv förebild för personer med dövblindhet samt en krönikör som själv har dövblindhet finns med i varje nummer. Medlemmar medverkar också med olika inslag, stora som små, vilket uppskattas från alla håll. De regionala föreningarna kan också berätta om vad som skett i föreningen lokalt.

7:4 Övrig information

Förbundet försöker nå ut med information och artiklar i den vanliga pressen. En informationsfolder om Förbundet Sveriges Dövblinda har tagits fram och tryckts upp under året. Den innehåller allmän information om förbundet.

FSDB och DBU deltog tillsammans med FSDB Uppsala-Gävleborg med ett informationsbord på Dövas dag i Uppsala den 24-25 september.

8. Anslutna organisationer och sektioner

8.1 Dövblind Barn och Ungdom (DBU)

Från och med 1 januari 2021 är vår ungdomsorganisation en självständig organisation med eget organisationsnummer. Från 1 mars 2021 blev de dessutom egna arbetsgivare för sin personal. På kongressen i maj antogs de som en ansluten organisation till förbundet. Samarbetet mellan FSDB och DBU har formellt reglerats via ett samarbetsavtal.

DBU har en visstidsanställd person med placering på FSDB:s kansli. Fram till augusti var det Gulistan Karro, och därefter Annika Flyckt.

Under 2022 har DBU:s ordförande varit Sofia Nilsson fram till årsmötet i april och därefter Malin Lindén.

Antal medlemmar: 76 medlemmar (föregående år 75)

För mer information, läs DBU:s verksamhetsberättelse för 2022.

8:2 Föräldrarådet

Ordförande: Vakant

Antal medlemmar: 129 medlemmar (föregående år 135)

För mer information, läs föräldrarådets verksamhetsberättelse för 2022.

8:3 Familjesektion

Ordförande: Helen Edholm

För mer information, läs familjesektionens verksamhetsberättelse för 2022.

9. Regionala föreningar

FSDB:s regionala föreningar bedriver intressepolitisk verksamhet och genomför verksamhet för medlemmarna. Den sociala verksamheten har stor betydelse. Att få träffa andra i samma situation är mycket värdefullt. Den sociala gemenskapen är ett sätt att bryta den isolering som dövblindhet kan föra med sig. De regionala föreningarna anordnar till exempel informationsträffar, utflykter och resor. Per den 31 december 2022 hade FSDB 12 regionala föreningar.

FSDB Skåne

Ordförande: Arne Lorentzson

Antal medlemmar: 160 medlemmar, 55 röstberättigade och 105 stödjande (föregående år 160).

FSDB Öst

Ordförande: Håkan Jonsson

Antal medlemmar: 49 medlemmar, 19 röstberättigade och 30 stödjande (föregående år 48).

FSDB Väst

Ordförande: Wandi Lundgren

Antal medlemmar: 168 medlemmar, 71 röstberättigade och 97 stödjande (föregående år 177).

FSDB Jönköping

Ordförande: Henrik Höljfors

Antal medlemmar: 27 medlemmar, 11 röstberättigade och 16 stödjande (föregående år 30).

FSDB Örebro-Värmland

Ordförande: Marita Rantanen Peterson fram till årsmötet och därefter Marie Lagerström

Antal medlemmar: 120 medlemmar, 47 röstberättigade och 73 stödjande (föregående år 123).

FSDB Mälardalen

Ordförande: Benny Broberg

Antal medlemmar: 27 medlemmar, 13 röstberättigade och 14 stödjande (föregående år 31).

FSDB Stockholm Gotland

Ordförande: Alex Boije

Antal medlemmar: 292 medlemmar, 102 röstberättigade och 190 stödjande (föregående år 297).

FSDB Uppsala och Gävleborgs län

Ordförande: Teresia Lindberg

Antal medlemmar: 59 medlemmar, 22 röstberättigade och 37 stödjande (föregående år 63).

FSDB Dalarna

Ordförande: Kristina Nord fram till årsmötet i juni och därefter Anne-Maj Magnström

Antal medlemmar: 27 medlemmar, 11 röstberättigade och 16 stödjande (föregående år 22).

FSDB Mitt

Ordförande: Vakant fram till årsmötet och därefter Roger Såthe

Antal medlemmar: 28 medlemmar, 19 röstberättigade och 9 stödjande (föregående år 27).

FSDB Västerbotten

Ordförande: Karoline Degerfeldt

Antal medlemmar: 26 medlemmar, 13 röstberättigade och 13 stödjande (föregående år 26).

FSDB Nord

Ordförande: Bittan Lidbom

Antal medlemmar: 39 medlemmar, 15 röstberättigade och 24 stödjande (föregående år 38).

För mer information, läs respektive regional förenings verksamhetsberättelse för år 2022.

10. Medlemmar och medlemsarbete

Vid årsskiftet 2022-12-31 hade förbundet 1.022 medlemmar (föregående år 1.042) medlemmar. Utav dessa var 14 hedersmedlemmar. Återstoden av medlemmarna utgjordes av personer med dövblindhet, anhöriga till dessa samt övrigt stödjande medlemmar.

Basen för medlemsvärvning ligger i första hand hos de regionala föreningarna. Medlemsrekrytering sköts också av förbundet via sociala medier och hemsidan.

Förbundet har infört en arbetsgrupp bestående av Klas Nelfelt, Bert Liljeholm Brännström, Christina Lindblad, Sarah Remgren, Gulistan Karro (DBU) fram till augusti samt Emil Bejersten (kansliet).

Arbetsgruppen har tagit fram en informationsbroschyr som blev klar under hösten 2022. En QR-kod finns på broschyren som kan scannas av med en kamera i mobiltelefonen. Man kopplas då upp till förbundets hemsida.

Gruppen har till uppgift att arbeta kraftfullt med medlemsvärvning. Det ska kännas värdefullt och attraktivt att vara medlem i FSDB.

Förbundet ansvarar för det centrala medlemsregistret som vi hanterar på förbundet via företaget Mallverkstan i Lund AB.

Från den 1 januari 2016 finns det riktlinjer för medlemskap. Medlemmar i sektionen föräldrarådet och den anslutna organisationen Dövblind Barn och Ungdom är inskrivna som medlemmar i regionala föreningar. En central medlemsavgift beslutas av kongressen och var under 2022 150 kr. Utav avgiften tillfaller 50 kr förbundet och 100 kr den regionala föreningen.

11. Samverkan och representation

FSDB har små resurser att avsätta för att kunna jobba själva på alla samhällsområden. Vi strävar efter att samverka med andra organisationer som delar vår tanke om alla människors lika värde.

11:1 Nkcdb

Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor, Nkcdb, är en statsbidragsfinansierad verksamhet som har funnits sedan 2003. Deras uppdragsgivare är Socialstyrelsen.

Nkcdb:s uppdrag omfattar fem huvudområden:

- Tillhandahålla nationellt expertstöd till regioner och andra huvudmän.
- Samla, utveckla och sprida information om dövblindhet.
- Verka för systematisk metodutveckling.
- Fördjupad brukarsamverkan.
- Stödja kommuner, regioner och andra aktörer med kompetensutveckling i form av utbildningar och kurser om dövblindhet.

FSDB har ett mycket nära samarbete med Nkcdb genom regelbundna samverkansmöten och FSDB har också en plats i Nkcdb:s styrelse. I styrelsen sitter Klas Nelfelt. Utöver det så medverkar representanter från FSDB vid många av Nkcdb:s utbildningar och kurser.

11:2 Dövblindrådet

Dövblindrådet är ett nationellt nätverk som består av representanter från Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor, Specialpedagogiska skolmyndigheten, FSDB med DBU och föräldrarrådet, Arbetsförmedlingen, Riksgymnasiet för döva och hörselskadade samt representanter från regionerna. Mötena ger möjlighet till utbyte av information och erfarenheter inom olika verksamheter.

11:3 Hörselorganisationernas ordförandemöten

FSDB har under året deltagit på ordförandemöten tillsammans med HRF, SDR, DHB, DBU, SDUF och UH. Mötena har till större delen handlat om frågor kring utbildning och tolkning samt remissen om tolktjänst i framtiden.

11:4 SRF

FSDB har lokaler i samma hus som Synskadades Riksförbund, och förbunden har kontakter i olika gemensamma frågor. Under 2022 har det framförallt diskuterats färdtjänst, tillgänglighet till postboxar, digitalisering samt LSS.

FSDB deltog som en av parterna vid en manifestation mot försämringar inom färdtjänsten som genomfördes på Mynttorget i Stockholm på förmiddagen den 31 mars. Initiativtagare var Synskadades Riksförbund. Manifestationen, som samlade cirka 200 personer, handlade framförallt om att synskadade och personer med dövblindhet får allt svårare att beviljas tillstånd till färdtjänst på grund av nya tolkningar i domstolarna. Klas Nelfelt var en av talarna. Detta var ett samarrangemang mellan SRF, FSDB och US.

Vid manifestationen överlämnades protestlistor med underskrift av över 16.000 personer till riksdagens trafikutskotts ordförande Jens Holm.

11:5 Övrig representation

FSDB har också representerats i följande sammanhang och vid följande tillfällen:

- I regeringens funktionshindersdelegation har Klas Nelfelt varit ordinarie ledamot under 2022.
- På MyRights ordförandemöten har Klas Nelfelt representerat FSDB.
- Under 2022 har Berit Jildenhed och Pontus Degsell (till och med sommaren) varit förbundets representanter i Stiftelsen Mo Gård.
- På samrådsmöte med SCB angående deras regeringsuppdrag om att ta fram statistik om levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning den 24 januari deltog Klas Nelfelt.
- MFD:s delaktighetsdag genomfördes digitalt den 26 januari. Där deltog Berit Jildenhed och Bert Liljeholm Brännström.
- 31 mars hearing med huvudmannaskapsutredningen inom LSS. Här deltog Linda Eriksson och Klas Nelfelt.
- Dövblind Barn och Ungdom genomförde sitt årsmöte och medlemsaktivitet 1-3 april, där FSDB representerades av Bert Liljeholm Brännström.
- Vid MFD-dialog på temat demokratisk delaktighet den 7 april representerades FSDB av Bert Liljeholm Brännström.
- FQ - Forum kvinnor och funktionshinders årsmöte 24 april, ombud var Christina "Cia" Grönborg.
- Vid 50-årsjubileum för svensk teckenspråksforskning den 14 maj representerade Bert Liljeholm FSDB.
- Vid MyRights årsmöte 19 maj och extra årsmöte 7 november var Klas Nelfelt förbundets ombud.
- Vid Hörselskadades Riksförbunds jubileumsfirande den 21 maj deltog Klas Nelfelt.
- Vid möte 31 maj på Institutet för mänskliga rättigheter deltog Klas Nelfelt.
- Vid FN:s statspartsmöte om konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning den 14-16 juni i New York ingick Klas Nelfelt i Sveriges delegation.
- Vid möte den 6 oktober i YSHD deltog Klas Nelfelt.

12. Internationellt arbete

Det är viktigt att FSDB samverkar med andra intresseorganisationer på internationell nivå. Samverkan ger både FSDB och andra organisationer en större kunskap och erfarenhet hur dövblindfrågorna bedrivs i olika länder. För att uppnå framgång inom det internationella arbetet är det viktigt att knyta kontakter och bygga upp nätverk med personer runt om i världen.

12:1 WFDB

The World Federation of the Deafblind, WFDB, bildades på Nya Zeeland 2001 och har sedan dess varit en internationell röst för alla personer med dövblindhet. WFDB har bland annat haft en betydande roll vid framtagandet av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. WFDB har konsultativ status i FN. Genom IDA (The International Disability Alliance) bevakar man att FN:s medlemsländer följer FN-konventionen.

Under 2022 har det genomförts kongress den 6-14 september i Nairobi, Kenya.

Vid kongressen valdes ny styrelse. Ordförande Geir Jensen, Norge, avgick och i stället är nu Sanja Tarczay, Kroatien, ordförande. Likaså avgick Klas Nelfelt från posten som vice ordförande i styrelsen. Han blev istället vald som revisor.

WFDB har en hemsida: <http://www.wfdb.eu>

12:2 Dbl

Deafblind International består främst av organisationer som på olika sätt arbetar för personer med dövblindhet. Lena Göransson, verksamhetschef för Nkcdb, sitter i styrelsen för Dbl.

Inom Dbl finns också olika nätverk för till exempel CHARGE, Ushers syndrom och ungdomsnätverk. Mer information finns att läsa på deras hemsida: <https://www.deafblindinternational.org>

12:3 EDbU

European Deafblind Union, EDbU, bildades 2003, och årsmöte hålls varje år. Den 23-24 juni 2022 genomfördes årsmötet i Bryssel.

Ombud från FSDB var Klas Nelfelt. Det valdes en ny ordförande Francisco Javier Trigueros Molina, från Spanien som ersatte Sanja Tarczay.

EDbU har en hemsida: <http://www.edbu.eu>

12:4 DBNSK

Dövblindas Nordiska Samarbetskommitté, DBNSK, består av ordförande och vice ordförande från de nordiska dövblindorganisationerna. Tack vare bidrag från Nordens Välfärdscenter (NVC) brukar DBNSK kunna ordna ett möte per år. De nordiska länderna turas om att vara värd för mötet och inneha ordförandeskapet. Under 2022 har Sverige innehaft ordförandeskapet och hösten 2022 genomfördes mötet den 7 till 9 oktober. Mötet var förlagt till Almåsa Havshotell. Klas Nelfelt och Christina "Cia" Grönborg deltog som Sveriges ombud.

13. Internationellt utvecklingssamarbete

FSDB:s utvecklingssamarbete sker med stöd av MyRight som är funktionshinderrörelsens paraplyorganisation för internationellt utvecklingssamarbete. Det är MyRight som hanterar anslag från Sida vilket från och med 1 januari 2018 erhålls via ForumCiv.

FSDB:s utvecklingssamarbete har under 2022 bestått av två projekt, det ena i Nicaragua och det andra i Rwanda. Förbundet har lämnat in en ansökan om fortsättning av utvecklingsarbetet i de båda länderna för den nya ramperioden 2023-2027.

I slutet av 2022 inrättades en arbetsgrupp som ska arbeta med båda våra utvecklingsprojekt via MyRight. Gruppen utgörs av Linda Eriksson, Sebastian Ferrer samt Sophie Toomväli-Peterson.

13:1 Nicaragua

I Nicaragua driver FSDB ett projekt som handlar om att stärka dövblindorganisationen i Nicaragua, Asociación de Sordociegos de Nicaragua (ASCN). Tillsammans med den nicaraguanska funktionshinderrörelsens paraplyorganisation FECONORI deltar MyRights samarbetsorganisationer i utbildningsdepartementets arbetsgrupp för inkluderande utbildning.

Projektet har brottats med ett flertal problem och olika åtgärder har vidtagits och revisioner har genomförts. Dessutom har MyRight genomfört en systemrevision där ett helhetsgrepp tas för projektet.

Under tiden 11-22 november besöktes projektet av en delegation från Sverige. Bland annat genomförde ASCN årsmöte vid besöket.

13:2 Rwanda

Genom arbetet i Rwanda vill FSDB förbättra livsvillkoren för personer med dövblindhet. Barn med dövblindhet har en särskilt utsatt situation. De göms ofta undan av sina föräldrar och får inte tillgång till skolgång.

I november 2018 bildades dövblindorganisationen Rwanda Organization for People with DeafBlindness, ROPDB.

ROPDB deltar, tillsammans med organisationerna för döva och döva kvinnor och blinda, i utvecklingssamarbetet med FSDB.

Organisationerna har enats om en definition av dövblindhet, vilken förhoppningsvis kommer att kunna godkännas av regeringen i Rwanda.

13:3 Insamling Ukraina

Med anledning av krigsutbrottet i Ukraina har FSDB startat en insamling för personer med dövblindhet i Ukraina. Varje gåva som skänks, går oavkortat direkt till personer med dövblindhet i Ukraina. Förbundet har upparbetat kontakter med dövorganisationen i Ukraina som kommer att vara en länk för att nå ut med bidrag till målgruppen.

13:4 Mama Magnus

Insamlingen Mama Magnus startades 2001 av Lena Johansson, aktiv i dåvarande föräldrarådet. Insamlingen Mama Magnus har fortsatt till förmån för barn och ungdomar med dövblindhet i Östafrika, (Kenya, Tanzania, Uganda och Rwanda). Varje gåva som skänks, går oavkortat direkt till arbetet i Östafrika. Själva insamlingskontot innehas av FSDB Väst som beslutar om och administrerar insamlingen.

14. Styrelsen

Efter kongressen och konstitueringen som skedde i juni 2021 har FSDB:s styrelse följande sammansättning:

- Klas Nelfelt, förbundsordförande
- Christina "Cia" Grönborg, vice ordförande
- Helen Norsten, kassaförvaltare
- Linda Eriksson

- Berit Jildenhed
- Bert Liljeholm Brännström
- Jan Nyström

Sammanträden

Styrelsen har under 2022 haft sju protokollförda sammanträden: 5 februari, 23 februari, 24-25 mars, 20 maj, 13-14 oktober, 30 november samt 19 december.

Dessutom hade styrelsen en överläggning den 19 april, där det kommande ordförandemötet behandlades. Styrelsen tvingades ställa in det planerade mötet den 19-21 augusti på grund av sjukdom.

I samband med styrelsemötet i mars, som var förlagt till Malmö, gjordes ett studiebesök på Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). Det var en mycket givande dag från kl. 9 till 13:30 i deras lokaler.

Hillevi Sundholm, som bland annat är ansvarig för brukarrådet med funktionshinderorganisationerna, hade tagit fram ett mycket givande program. Vi träffade Cecilia Broberg, enhetschef för användarstöd och ställföreträdande myndighetschef hos MTM. Vi träffade också Anna Jönsson och Johan Karlsson, som arbetar med kundtjänst samt teknisk support. De pratade framförallt om kontaktvägar till MTM, hur de bäst kan stödja oss i kontakten med dem samt teknisk support.

Vidare träffade vi Anders Malmström, som ansvarar för kommunikation med press och brukarorganisationer, samt Catinka Grunditz och Helén Åberg, som båda arbetar på enheten för medier och tjänster och arbetar med taktila produkter. Många bra diskussioner förekom och information delades från båda sidor. Stort tack till MTM!

Styrelsen har upprättat en arbetsordning och förvaltningsordning som styrdokument för sitt arbete. Vidare tillsätts ett bidragsutskott som handlägger ansökningar från enskilda medlemmar med dövblindhet.

Förbundet har samarbetsavtal tecknade med Dövblind Barn och Ungdom samt Mullsjö Folkhögskola.

15. Personal och kansli

FSDB:s kansli ligger på entréplanet på Sandsborgsvägen 52 i Enskede. Vi hyr lokaler och köper postservice av Iris Förvaltning AB. Under 2022 har belysningen förbättrats i lokalen.

Styrelsen har, efter kongressen, endast en arvoderad ledamot. Det är förbundsordföranden som arvoderas på heltid.

Idag finns följande tjänster på kansliet:

- 100% kanslisamordnare/ekonom, Gunilla Thomsson
- 75% medlemskoordinator, Emil Bejersten
- 50% visstidsanställd verksamhetsutvecklare, Peter Lundgren (som under året haft huvudsaklig placering vid SRF Skånes kansli i Höör)

Personligt biträde arvoderas efter behov. Dessutom finns en vakant tjänst på 100% kommunikatör/intressepolitisk sekreterare. Denna tjänst har delvis täckts upp med inköp av konsulttjänst.

FSDB är medlem i arbetsgivarorganisationen Fremia och har avtal med Falck Sverige AB (före detta Previa företagshälsovård). Förbundet är försäkrat hos Unik Försäkring.

16. Ekonomi

FSDB är en ideell förening. För att kunna bedriva intressepolitiskt påverkansarbete och meningsfulla medlemsaktiviteter behövs ekonomiska medel.

Socialstyrelsens statsbidrag till handikapporganisationer är FSDB:s viktigaste intäktskälla för att finansiera kostnaderna för personal, lokaler och administration. Statsbidraget syftar till att stötta handikapporganisationernas arbete, främst inom intressepolitik och information samt att ge förbundet tackning för merkostnader.

Från Arbetsförmedlingen erhåller förbundet bidrag i form av lönestöd för anställd personal samt stöd till personligt biträde.

FSDB får bidrag från olika fonder och stiftelser vilket gör det möjligt för förbundet att ordna verksamhet i form av aktiviteter för medlemmarna.

FSDB vill här rikta ett stort och varmt tack till de stiftelser som har beviljat fondmedel till förbundet. Era insatser är mycket betydelsefulla och ovärderliga. Under 2022 har förbundet erhållit bidrag från:

- Synskadades Stiftelse
- Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd
- Postkodstiftelsen
- Stiftelsen Tysta skolan

- Dalheimers fond
- MyRight (för utvecklingsprojekt i andra länder)

Dessutom får förbundet in gåvor från enskilda i form av månadsgivande, minnesgåvor samt enstaka gåvor. Dessa är av stor betydelse för förbundets verksamhet.

Förbundets kapitalplacering sköts av Söderberg & Partners. Förbundet har ändamålsbestämda medel som erhållits via arv och gåvor där ändamålet kan användas enligt testators riktlinjer eller enligt förbundsstyrelsebeslut.

Under 2022 startade förbundet en insamling till Ukraina med anledning av kriget. Pengarna ska gå till personer med dövblindhet. Flera gåvor från privatpersoner och regionala föreningar har inkommit.

Dessutom fick förbundet en återbäring från Folksam Liv. Dessa medel har placerats i en ny ändamålsbestämd placering "Förvaltningsfonden".

För mer information se årsredovisningen.

17. Slutord och underskrifter

2022 har varit ett spännande och mycket aktivt år. Förbundet har fortsatt organisationens verksamhetsutveckling. Syftet är framförallt att stötta och hjälpa de 12 regionala föreningarna.

Under året har stor tyngdpunkt legat på besvarande av den tolktjänstutredning som Myndigheten för delaktighet, MFD, genomfört. Tillsammans ser vi nu fram mot nya och spännande möjligheter att utveckla förbundet.

FSDB:s förbundsstyrelse vill framföra ett stort tack till alla som på olika sätt har varit med och stöttat FSDB:s arbete till förmån för personer med dövblindhet. Utan ert stöd skulle FSDB:s arbete inte vara möjligt. FSDB är den enda ideella intresseorganisationen som arbetar för att förbättra livsvillkoren för personer med dövblindhet i Sverige. Förbundets vision är att alla personer med dövblindhet ska få rätt till full delaktighet, jämlikhet, självständighet och självbestämmande på alla områden i samhället. Vi vet att det finns mycket kvar att göra och vi hoppas därför att ni kommer att fortsätta stötta oss.

Enskede 2023-02-28

Klas Nelfelt
Förbundsordförande

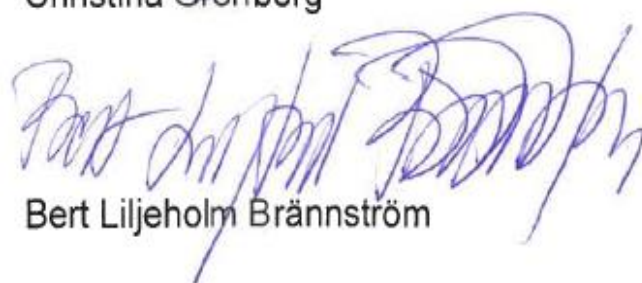
Linda Eriksson

Christina Grönborg

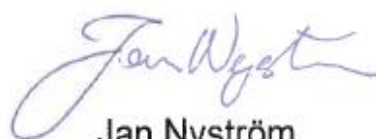
Berit Jildenhed

Bert Liljeholm Brännström

Helen Norsten

Jan Nyström

18. Förkortningar

ASCN	Asociación de Sordociegos de Nicaragua
DbI	Deafblind International
DBNSK	Dövblindas Nordiska Samarbetskommitté
DBU	Dövblind Barn och Ungdom
DHB	Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning
EDbU	European Deafblind Union
FN	Förenta Nationerna
FQ	Forum Kvinnor och funktionshinder
FSDB	Förbundet Sveriges Dövblinda
HRF	Hörselskadades Riksförbund
LSS	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
MFD	Myndigheten för delaktighet
MTM	Myndigheten för tillgängliga medier
MYH	Myndigheten för yrkeshögskolan
Nkcdb	Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor
NVC	Nordens Valfärdscenter
PTS	Post- och telestyrelsen
ROPDB	Rwanda Organization for People with DeafBlindness
RTT	Rikstolktjänst
SDR	Sveriges Dövas Riksförbund
SDUF	Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Sida	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
SKR	Sveriges kommuner och regioner
SPSM	Specialpedagogiska skolmyndigheten
SRF	Synskadades Riksförbund
STTF	Sveriges teckenspråkstolkars förening
UH	Unga Hörselskadade
US	Riksorganisationen Unga med synnedläggelse
WFDB	The World Federation of the Deafblind

ÅRSREDOVISNING 2022

Styrelsen för ideella föreningen Förbundet Sveriges Dövblinda,
org. nr: 802006-9780, får här avge årsredovisning för räkenskapsåret 2022

Årsredovisningen omfattar	sida
- Förvaltningsberättelse	2
- Resultaträkning	5
- Balansräkning	6
- Noter	8
- Underskrifter	10

Om inte annat anges så redovisas alla belopp i tusental kronor (tkr).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Förbundet Sveriges Dövblinda, FSDB, bildades den 13 september 1959 under namnet Föreningen Sveriges Dövblinda. Beslut om att ombilda föreningen till en tvåplansorganisation fattades den 14 juni 2008 och detta trädde i kraft den 1 januari 2009. FSDB blev då en riksomfattande sammanslutning av regionala föreningar av personer med dövblindhet. I och med det byttes också namnet till Förbundet Sveriges Dövblinda.

Förbundet har sitt säte i Enskede/Stockholm.

Förbundet är förvaltare av fonder med ändamål att främja vår verksamhet. Vid utgången av 2022 fanns det 8.501 tkr (föregående år 7.057 tkr) fördelade i 12 fonder. Under 2022 har förbundet startat en ny fond "Förvaltningsfonden".

Främjandet av ändamålet

FSDB är en riksomfattande intresseorganisation av personer med dövblindhet. Förbundet är partipolitiskt och religiöst obundet.

FSDB ska utifrån principen om alla människors lika värde arbeta för rätten till full delaktighet, jämlikhet, självständighet och självbestämmande för personer med dövblindhet på alla områden i samhället.

FSDB ska också arbeta för att bryta den isolering som kan följa av dövblindhet samt främja kontakter såväl mellan personer med dövblindhet som mellan personer med dövblindhet och andra människor.

För att se vår verksamhet hänvisar vi till den omfattande verksamhetsberättelsen.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

2022 var det år som pandemin släppte taget över förbundets verksamhet. Flera aktiviteter har återgått till fysiska träffar, men förbundet fortsätter parallellt med den omfattande och uppskattade digitala verksamhet som vi erbjuder medlemmarna.

År 2022 har den organisationsförändring som inleddes under 2021 satts på plats. I början av 2023 avses den vakanta tjänsten som kommunikatör och skribent att tillsättas.

En organisationsutvecklingsgrupp har jobbat intensivt med att utveckla och stötta de regionala föreningarna med utbildningsinsatser och genomförande av påverkansarbete och styrelseutveckling. Detta har skett i huvudsak med medel från Postkodstiftelsen via projektet "En starkare röst".

FSDB fick en större återbäring från Folksam Liv på 1.437.295 kr som styrelsen beslutat avsätta till en nystartad förvaltningsfond i balansräkningen. Ändamålet med denna fond är att styrelsen kan besluta om uttag ur fonden för förvaltningskostnader på både riksnivå och för en regional förening. Målet är att inte röra denna fond på minst fem år. Vi avser att säkerställa fondens värde genom att räkna upp kapitalet med 5% årligen. Fonden är placerade i förbundets kapitalplacering hos Söderberg & Partners.

Från och med den 1 januari 2021 har vår ungdomsorganisation Dövblind Barn och Ungdom, DBU, blivit en självständig organisation. Deras org.nr är 802530-9710. Från och med 2021 lämnar DBU egen årsredovisning samt är egen arbetsgivare till sin personal. DBU:s egna kapital har överförts till DBU. DBU är en så kallad ansluten organisation till FSDB, och ett särskilt avtal finns som reglerar våra mellanhavanden.

Flerårsöversikt

Föreningens ekonomiska utveckling i sammandrag

	2022	2021	2020	2019	2018
Huvudintäkter	6.380	4.932	4.449	6.938	7.278
Årets resultat tkr	+565	+8	-136	+4.357	+17

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

RESULTATRÄKNING

	22-01-01 - 22-12-31	21-01-01 - 21-12-31
Föreningens intäkter		
Medlemsavgifter	49	50
Bidrag	5.109	3.708
Övriga rörelseintäkter	1.222	1.174
Summa rörelseintäkter	6.380	4.932
Föreningens kostnader:		
Lämnade bidrag	-60	0
Övriga externa kostnader	-3.526	-2.368
Personalkostnader	-2.234	-2.556
Summa rörelsekostnader	-5.820	-4.924
Resultat före finansiella poster	+560	+8
Finansiella poster		
Resultat övriga finansiella anläggningstillgång.	+5	+0
Summa finansiella poster	+5	+0
Resultat efter finansiella poster	+565	+8
Årets resultat	+565	+8

BALANSRÄKNING

	22-12-31	21-12-31
Tillgångar		
Finansiella anläggningstillgångar		
Andra långfristiga värdepappersinnehav (not 3)	14.752	13.315
Summa finansiella anläggningstillgångar	14.752	13.315
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar:		
Kundfordringar	3	51
Övriga fordringar	46	46
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	86	83
Summa kortfristiga fordringar	135	180
Kassa och bank:		
Kassa och bank	3.464	2.771
Summa kassa och bank	3.464	2.771
Summa omsättningstillgångar	3.599	2.951
SUMMA TILLGÅNGAR	18.351	16.266

Balansräkning fortsättning

Eget kapital och skulder

Bundet eget kapital:

Bundet kapital vid årets början	7.057	7.071
<u>Förändring av eget bundet kapital (not 4)</u>	<u>+1.444</u>	<u>-14</u>
Summa bundet kapital vid årets slut	8.501	7.057

Fritt eget kapital:

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början	7.990	8.003
Utbetalt till DBU	0	-21
<u>Årets resultat</u>	<u>+565</u>	<u>+8</u>
Summa fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut	8.555	7.990

Summa eget kapital **17.056** **15.047**

Skulder

Kortfristiga skulder:

Leverantörsskulder	203	37
Övriga skulder	55	46
<u>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</u>	<u>1.037</u>	<u>1.136</u>
Summa kortfristiga skulder	1.295	1.219

Summa skulder **1.295** **1.219**

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER **18.351** **16.266**

Noter

Not 1: Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Not 2: Anställda

Antalet anställda 2022-12-31 uppgick till 5 personer och deras sysselsättningsgrad uppgick till 3,5 tjänster omräknade till heltid. Från 2021 är DBU egna arbetsgivare.

Antalet anställda var:	2022	2021
Antal män	3	4
Antal kvinnor	2	3
Totalt	5	7

Not 3: Andra långfristiga värdepappersinnehav

Fondernas värde är angivna till anskaffningsvärdet.

Anskaffningsvärdet på fonderna 22-12-31 var enligt följande:

	2022	2021
Söderberg & Partners	14.752	13.315
Summa balansposten	14.752	13.315

Marknadsvärdet på föreningens innehav var:

	2022	2021
Söderberg & Partners	15.943	16.861

Not 4: Bundet eget kapital

Bundet kapital

Förändring per fond:	2022	2021
Medlemsfond	2.884	2.884
Internationella fonden	146	139
Fruktträdets fond	474	474
Forskningsfond	100	100
DBC	5	5
Förvaltningsfond	1.437	0
Malin Erikssons minne	19	19
Valborg Karlssons fond	130	130
Nathans fond	87	87
E Södergrens fond	1.928	1.928
L och E Anderssons dödsbo	471	471
Britta Kjells fond	820	820
Summa balansposten	8.501	7.057

Enskede 28 februari 2023

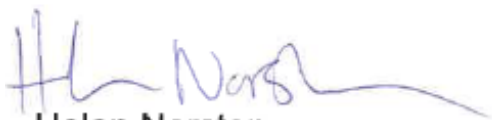
Klas Nelfelt
förbundsordförande

Linda Eriksson
ledamot

Berit Jildenhed
ledamot

Helen Norsten
ledamot

Christina Grönborg
vice ordförande

Bert Liljeholm Brännström
ledamot

Jan Nyström
ledamot

REVISORSPÅTECKNING

Vår revisionsberättelse har avlämnats 2023-04-14

Johan Engdal
Auktoriserad revisor
Sonora Revision AB

Pontus Degsell
Verksamhetsrevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Förbundet Sveriges Dövblinda, [org.nr 802006-9780](#)

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Förbundet Sveriges Dövblinda för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den icke-auktoriserade revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
2. skaffar jag mig en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förbundet inte längre kan fortsätta verksamheten.
5. utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Förbundet Sveriges Dövblindas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Förbundet Sveriges Dövblinda för år 2022.

Vi tillstyrker att förbundsstyrelsen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 14 april 2023

Johan Engdal
Auktoriserad revisor

Pontus Degsell
Verksamhetsrevisor

FSDB

Org.nr: 802006 - 9780

Förtydligande av resultaträkningen för 2022 i FSDB:s årsredovisning.
Siffrorna presenteras i tkr.

Resultaträkning

2022

Intäkter:

1. Medlemsavgifter	49
2. Statsbidrag/organisationsstöd	2.653
3. Bidrag stiftelser/fonder	2.456
4. Löneutfyllnadsbidrag	641
5. Deltagaravgifter	151
6. Övriga intäkter	430

Summa intäkter **6.380**

Kostnader:

1. Personal, administration, tjänster	1.754
2. Styrelsen	907
3. Föreningsverksamhet	1.040
4. Information/medlemstidning	357
5. Sektioner	198
6. Internationellt arbete	318
7. Projekt	1.186
8. Bidrag enskilda	60

Summa kostnader **5.820**

Ränteintäkter **+ 5**

Årets vinst **+ 565**

Specifikation av kostnader 2022:

1. Personal, administration och tjänster

1:1 Personal förbundet	1.114
1:2 Lokaler	280
1:3 Administration/tjänster	360
Summa 1. Personal, admin, tjänster	1.754

2. Styrelsen

2:1 Arvodering av ordförande/resor/logi	696
2:2 Styrelsens arbete	169
2:3 Styrelsen representation	25
2:4 Valberedningen	10
2:5 Ordförande 50 år	7
Summa 2. Styrelsen	907

3. Föreningsverksamhet

3:1 Ordförandemöte	168
3:2 Nationell träff	293
3:3 Distansaktiviteter	29
3:4 Punktskriftsutbildning	379
3:5 Aktivitet 25 - 40 år	74
3:6 Friskvårdshelg	97
Summa 3. Föreningsverksamhet	1.040

4. Information/medlemstidning

4:1 Medlemstidning "Kontakt"	342
4:2 Övrig information	15
Summa 4. Information/medlemstidning	357

5. Sektioner

5:1 Föräldrarrådet	198
5:2 Familjesektionen	0
Summa 5. Sektioner	198

6. Internationellt arbete

6:1 MyRight	119
6:2 DBNSK/Nordisk konferens i Sverige	150
6:3 WFDB	32
6:5 EDBU	9
6:6 Besök från Finland	8
Summa 6. Internationellt arbete	318

7. Projekt organisationsstöd

7:1 Projekt regional organisationsutveckling 301

7:2 Projekt påverkansarbete 387

7:3 Postkodsstiftelsen 498

Summa 7. Projekt 1.186**8. Bidrag enskilda 60****Summa bidrag enskilda 60**

Summa kostnader 5.820